

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 70
Національного аерокосмічного
університету «Харківський авіаційний
інститут»
д. держ. упр., професору
Олексію КРЮКОВУ

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з державного управління, професора
Ортіної Ганни Володимирівни на дисертацію
Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері
цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування»,
подану до захисту в одноразову спеціалізовану вчену раду ДФ 70
Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»
на здобуття наукового ступеня доктора філософії з публічного управління та
адміністрування за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Актуальність обраної теми дослідження. Від якості розвитку інформаційної інфраструктури повною мірою залежить ефективність управлінських рішень, що приймаються.

У цьому зв'язку Урядом України було затверджено Державну стратегію регіонального розвитку на 2021–2027 роки, яка розроблялася Міністерством розвитку громад та територій України за участі Міністерства цифрової трансформації України, та яка містить понад 60 завдань цифрової трансформації, зокрема, стосовно діяльності органів місцевого самоврядування.

Проте критерії та методи оцінки ефективності системи управління в контексті використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для користі громадян недостатньо розроблені на регіональному рівні, а показники, що характеризують доступність цифрових сервісів для населення та органів місцевого самоврядування, засновані на принципах залучення населення в процес створення цінностей, розвитку територій та забезпечення безпеки життєдіяльності, недостатньо включені.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано на базі Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» відповідно до тематики

науково-дослідної роботи «Теоретичні та прикладні проблеми економіки та публічного управління в Україні в умовах воєнного стану та повоєнний період» (ДР № 0124U000577, у межах якої здобувачем запропоновано інноваційні напрями розвитку процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність. Теоретико-методичною основою дослідження виступають фундаментальні положення теорії публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування. Для вирішення завдань дисертаційної роботи було використано такі методи загального та спеціального наукового пізнання:

- гіпотетико-дедуктивний – для уточнення сутності предмета дослідження;
- узагальнюючий і порівняльний – для оцінки діючих механізмів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні та в закордонній практиці;
- суб’єктно-об’єктний – для розробки механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації;
- метод рефлексивного управління – для виокремлення стратегічних орієнтирів підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації;
- структурно-функціональний підхід – для побудови комплексної моделі електронного управління територіальною громадою;
- метод системного аналізу – для побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації;
- наукове моделювання – для розробки моделі інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування.

Інформаційно-аналітичною основою дисертаційної роботи є законодавчі та підзаконні акти України, які регулюють питання, пов’язані з цифровізацією діяльності органів місцевого самоврядування, наукові здобутки вітчизняних і закордонних дослідників, статистичні дані органів державної влади та місцевого самоврядування, власні авторські напрацювання.

Достовірність, наукова новизна одержаних результатів. Достовірність результатів дисертаційної роботи базується на використанні сучасних прийомів і методів у проведенні наукового дослідження. До найбільш важливих результатів, що характеризують наукову новизну дослідження, належать такі:

- побудовано модель інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування, котра базується на безпечній інфраструктурі обміну даних, розрахована на велику кількість користувачів та уможливорює передачу й оновлення інформації в режимі реального часу, що забезпечує прозорість й економію часу в процесі прийняття рішень із зменшенням ризиків порушення безпеки даних та мінімальними технічними змінами в існуючих інформаційно-комунікаційних системах;

удосконалено:

- методичний підхід до формування цифрової інфраструктури органів місцевого самоврядування, котрий базується на побудові архітектури цифрових стандартів та виробленні єдиних параметрів цифрових сервісів і платформ для органів місцевого самоврядування, що уможливорює розробку програми цифрового розвитку органів місцевого самоврядування з метою якісного підвищення рівня функціонування адміністративних сервісів та оптимізації активності управлінського апарату;

- механізм оцінки розвитку процесів управління в органах місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації, котрий має плануватися одночасно з розробкою регіональних проєктів цифровізації, виходячи з початкових темпів реалізації заходів з цифрової трансформації, та передбачає підвищення рівня розвитку та доступності цифрових сервісів та технологій для населення, а також розвиток краудсорсингу та залучення населення до процесу створення цінностей;

- комплексну модель електронного управління територіальною громадою, котра забезпечує структурне упорядкування управлінських аспектів в органах місцевого самоврядування в межах автоматизації процесів та уможливорює підтримку результативності процесів управління в органах місцевого самоврядування з допомогою моніторингу умов, створених на території;

дістали подальшого розвитку:

– практичний підхід до побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації, котрий передбачає активізацію участі держави, громадських організацій та представників бізнесу в процесах модернізації єдиної територіальної системи надання цифрових державних послуг в режимі онлайн, забезпечення інформаційної безпеки й оцифрування підприємств, організацій та установ через застосування сучасної цифрової інфраструктури;

– стратегічні орієнтири підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації, котрі базуються на створенні набору базових і додаткових послуг, які надають органи місцевого самоврядування у вигляді комплексу: управління, «розумне» житлово-комунальне господарство, інновації для довкілля, «розумний» транспорт», наявність розвиненої інфраструктури мереж зв'язку й інтелектуальних систем громадської безпеки, що в сукупності забезпечує створення ефективних адаптованих під потреби конкретного регіону цифрових технологій;

– змістовно-категорійний апарат науки «Публічне управління та адміністрування» через уточнення сутнісної характеристики таких понять: *«публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування»* в якості цілеспрямованого процесу впровадження цифрових технологій для переведення послуг органів місцевого самоврядування в електронний формат, котрий базується на використанні онлайн-платформ для оформлення та надання документів з метою спрощення процедур документообігу та налагодження ефективної взаємодії з громадянами; *«інфраструктура цифровізації органів місцевого самоврядування»*, котра передбачає наявність наступних складових: користувачі, портали, механізми автоматизованої координації задля управління безпечним обміном даних в межах надання органами місцевого самоврядування базових державних послуг за допомогою активів інтероперабельності та базових реєстрів з метою забезпечення європейської функціональної цифрової сумісності.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення та здобутки дисертаційного дослідження

викладено у 19 публікаціях, із них 6 статті – у фахових журналах і збірниках наукових праць; 1 стаття – у зарубіжному виданні, що входить до наукометричної бази Scopus, за темою дослідження; 12 – тези доповідей на конференціях. Загальний обсяг публікацій становить 4,5 авт. арк.

Грунтовний аналіз публікацій свідчить про достатню повноту висвітлення результатів дисертаційного дослідження та географію оприлюднення. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідають вимогам щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам. Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог. Робота написана науковим стилем, у тексті є необхідні посилання на джерела, що цитуються. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків за розділами, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел налічує 273 найменування.

Практичне значення одержаних автором результатів полягає в обґрунтуванні та розробці пропозицій, орієнтованих на вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті положення, які є результатом особистої роботи здобувача, що полягає у дослідженні комплексу питань, пов'язаних з вдосконаленням процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Розробки, представлені в дисертаційному дослідженні, знайшли практичне застосування в діяльності Департаменту інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міської ради в контексті підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації (довідка про впровадження № 660/0/1108-25 від 22.12.2025 р.), а також Адміністрації Слобідського району Харківської міської ради щодо застосування механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації (довідка про впровадження № 03.2.1-25/799/0/167-26 від 13.05.2026 р.).

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації. У цілому надаючи позитивну оцінку дисертаційному дослідженню Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування», слід вказати на окремі дискусійні положення дисертації та висловити такі зауваження:

1. У роботі пропонуються впровадження комплексу заходів для формування регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації (с. 162–163 дисертації), однак недостатньо розкрито їх зміст.

2. Доцільно було б навести в дисертації базові умови, котрі забезпечують результативність автоматизації процесів управління в органах місцевого самоврядування.

3. Потребує додаткової деталізації твердження авторки про те, що цифрова трансформація сприяє поліпшенню соціально-економічних показників регіону.

4. Дисертантка пропонує створення моделі управління органами місцевого самоврядування з урахуванням системи Е-громади. Однак доцільно було б докладніше розкрити етапи розробки цієї моделі.

5. На стор. 168 дисертації авторка наводить найважливіші показники цифровізації, які необхідно брати до уваги для оцінки перспектив та можливостей інноваційного розвитку регіону, однак недостатньо повно розкриває їх класифікацію.

Проте висловлені зауваження не зменшують загальної позитивної оцінки рівня виконання дисертаційної роботи, її теоретичної цінності та практичної значущості.

Загальний висновок по дисертаційній роботі. Дисертаційна робота Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є

обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку присудження наукового ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року №44, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

***Офіційний опонент
доктор наук з державного
управління, професор, професор
кафедри менеджменту та
публічного адміністрування
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного***

Ганна ОРТІНА